No. 139. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Donderdag 18 Juli.

Het besluit van 1 juli over het staats-examen.

Het besluit onlangs, op voordragt van den minister van Binnenlandsche Zaken ten opzigte van het zoogenaamde staats-examen genomen, heeft bij het publiek meer verwondering gewekt dan bijval gevonden. Men kan dan ook niet ontkennen, dat, wanneer men dezen maatregel alleen moet beoordeelen naar de overwegingen in het besluit zelf opgegeven, het oordeel bezwaarlijk gunstig kan uitvallen. Er heerscht in de opgave der redenen, die tot het nemen van dit besluit gevoerd hebben, iets onzekers, iets alsof men, weifelende welken weg in te slaan, een middenpad koos. De minister verklaart met ronde woorden afkeerig te zijn van het plaatsen van dien slagboom aan den ingang der academische loopbaan: »Overwegende," zegt het besluit, »dat het betaamt die inrigtingen van hooger onderwijs voor een ieder, *zonder eenige belemmering*, open te stellen;" hij verklaart dat het (zoogenaamd) staats-examen »niet in allen deele aan »het doel heeft beantwoord." Nu zou men meenen, dat deze twee redenen reeds elk op zich zelve, maar voornamelijk wanneer zij te zamen komen, leiden moesten tot de definitieve afschaffing van het (zoogenaamd) staatsexamen. Het besluit bevestigt die onderstelling: »dat *in zooverre* het bij gemeld besluit voorgeschreven examen »zou kunnen worden afgeschaft," doch hierop wordt men verrast door de volgende wending: »dat nogtans dat »examen gunstig heeft gewerkt op de »verbetering van onderscheidene inrigtingen ter voorbereiding van het »academisch onderwijs; dat derhalve »het behoud van het examen *uit dit »oogpunt* raadzaam is te achten; dat »het bovendien nuttig is, dat de regering voortdurend van nabij bekend »blijve met de hoogte, waarop het »onderwijs bij gemelde inrigtingen »staat, waartoe zoodanig examen veel »kan bijdragen" en thans als resultaat dezer tweevoudige contradictoire overweging, dat het examen tot toelating verpligtend zal blijven, doch alleen als een onderzoek, wat de candidaat weet en niet weet, zonder dat de commissie van onderzoek hem den toegang tot de academie mag sluiten.

Ons eerste bezwaar tegen dezen maatregel is het volgende. Het besluit geeft uitdrukkelijk als motief voor het behoud van het examen van toelating op: »dat nogtans dat examen gunstig »heeft gewerkt op de verbetering van »onderscheidene inrigtingen ter voor»bereiding voor het academisch on»derwijs," Doch nu vragen wij: *waarom* heeft dat examen gunstig gewerkt op die inrigtingen ter voorbereiding voor het academisch onderwijs? Het antwoord kan, dunkt ons, niet twijfelachtig zijn: omdat de commissiën, door veel voor de toelating te eischen, en streng vasthoudende aan dien eisch, allen af te wijzen, die aan de vereischten niet voldeden, de leeraars dier instellingen geprikkeld heeft tot het geven van beter, grondiger, onderwijs en de leerlingen tot meerdere, grondiger, studie. Niet het *onderzoek* heeft gunstig op die inrigtingen gewerkt, maar de *niet-toelating* der onberekenden. Neem dien prikkel weg en het examen zal dalen tot eene onvruchtbare, voor onderzoekers en onderzochten even onaangename als niets afdoende formaliteit. Aannemen dat men, alléén om bij het onderzoek geen ongelukkig figuur te maken, zich met hart en ziel aan de studie zal wijden, wanneer men vooraf de stellige zekerheid heeft, van, hoe onbeslagen ook op het ijs komende, toegelaten te worden, is, gelooven wij, zich groote teleurstelling voorbereiden. Het aantal van hen, die werken *om* te werken, is uiterst gering, en wanneer men — gelijk in den regel het geval is — hunkert om student te worden, besluit men er ligtelijk toe, zich aan het spiegelgevecht der commissie van altoos-toelating te onderwerpen. Voegt men hierbij, dat het grooter aantal van ouders en voogden het tijdperk, waarop de zoon of pupil zijne carrière begint, zooveel mogelijk verhaast en dat het carrière maken, in de taal van ouders en voogden, begint terstond na de promotie zoodra de deuren der academische lessen en vermakelijkheden onherroepelijk achter den gepromoveerde zijn gesloten, — dan gelooven wij, dat men gerustelijk kan aannemen, dat zich niet alleen rijp en groen bij de commissiën zal aanmelden, maar dat het groene ooft het rijpe verre in aantal zal overtreffen.

Het noodzakelijk gevolg van dezen *steeple chase* naar de academie kan, dunkt ons, niet anders dan verlammend op de inrigtingen ter voorbereiding werken. Juist dat, wat het besluit zich als gevolg van het behouden der examinerende, maar niet afwijzende, commissiën voorstelt, »dat »de regering van nabij bekend zal blij»ven, met de hoogte waarop het on»derwijs bij gemelde inrigtingen staat," zal falen, omdat hetgeen de candidaat weet of niet weet geenszins zal aantoonen, wat de inrigting hem geleerd of niet geleerd heeft. De inrigting kan zeer goed, het onderwijs voortreffelijk, en de leerling des niettegenstaande een weetniet zijn, die te vroeg uit de school is geloopen. Juist omdat het zich aangeven aan de commissie, niet meer het gevolg dáárvan is, dat men genoegzaam voorbereid is verklaard, of zich zelven genoegzaam voorbereid gevoelt, om aan de eischen tot toelating te kunnen voldoen, maar alleen omdat de persoon, die zich aanbiedt, student wil worden en niet langer op de schoolbank wil blijven zitten, is de gevolgtrekking van hetgeen de candidaat weet, tot hetgeen zijn meester hem geleerd heeft, hoogst gevaarlijk en bedriegelijk. Het besef hiervan kan niet anders dan ontmoedigend op de instellingen tot voorbereiding werken. Zoodra de leermeester ziet, dat de leerling zijn onderwijs alléén beschouwt, als eene medicijn, van welke men zoo min mogelijk inneemt, en zich rept hem zoo spoedig doenlijk te verlaten, zoodra hij eenigzins in staat is zich zelven te helpen, zal hij zich van zijne zijde, om geene moeite voor niet te doen, bepalen tot het hoognoodige en zijn onderwijs zooveel mogelijk resumeren. Daar de onderwijzer niet beletten kan, dat zijne kweekelingen onvolleerd naar de commissie loopen, om door *hunne* onwetendheid, *zijn* onderwijs in verdenking te brengen, zal hij natuurlijk het tegenwigt zoeken, door zich te bepalen, het gros zijner leerlingen voor het examen te dresseren en af te rigten. Op die wijze zal de formaliteit van het examen, in plaats van gunstig, verderfelijk werken op de instellingen tot voorbereiding, daar zij den onderwijzer, als het ware, zal dringen, haastig en oppervlakkig een vernis van kennis over zijne kweekelingen te leggen.

Of de verpligting tot toelating ook van de meest onbekwamen, na een pro forma doorgestaan (of misschien voor een groot deel onbeantwoord gelaten) examen, ook op de commissiën van onderzoek niet doodend zal werken, en of de onderzoekers niet spoedig zich haasten zullen hunne onaangename taak zoo snel mogelijk af te doen, zal, vreezen wij, maar al te ligt het geval zijn.

Wij gelooven, dat dit besluit een mislukte maatregel is. Dat men de academiën zonder belemmering open stelt, en de slagboomen niet aan den ingang, maar in het midden en aan den uitgang plaatst, is, gelooven wij, zeer verkieslijk. Maar aan den ingang te onderzoeken òf iemand berekend is voor de academische lessen en, wanneer het blijkt, dat hij *niet* berekend is, hem toch binnen te laten, is, dunkt ons, een ongepast spel. Te zeggen, dat eene instelling gunstig gewerkt heeft, haar daarom behouden, haar tevens berooven van den krachtigen prikkel, die tot de gunstige uitkomst dreef en echter verwachten, dat zij, van dien prikkel beroofd, dezelfde gunstige gevolgen zal blijven hebben, is noch consequent geredeneerd, noch schijnt eenige kans van wèl slagen op te leveren.

Voor het aanstaand examen zal het besluit waarschijnlijk niet veel kwaad doen, daar toch het grootste gedeelte der zich aanbiedenden, zich op een serieus proef-examen zullen hebben voorbereid. Voor dat de nieuwe cursus begint, hopen wij in het genot eener nieuwe definitive regeling van het hooger onderwijs te zijn en het besluit zal dan van zelf uitgewerkt hebben. Maar dit verdedigt het besluit zelf niet, noch verklaart, waarom de minister, zonder dat de nood tot oogenblikkelijke voorziening drong, thans nog dezen weinig vrucht belovenden maatregel nam.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *13 juli.* Nopens het jongste verblijf van den Koning van Saksen te Sanssouci, verneemt men met zekerheid, dat hetzelve op den stand der Duitsche aangelegenheden geenerlei invloed heeft uitgeoefend. Men weet zelfs, dat deze vorst zorgvuldig elk gesprek over de Duitsche quaestie vermeden en uit dien hoofde zijn verblijf aldaar zeer bekort heeft. Overigens koestert men nergens in Duitschland eenige vrees dat ernstige geschillen tusschen de vorsten aldaar zullen ontstaan.

— Op het loffelijke voorbeeld, reeds voor lang door de Belgische regering gegeven, zijn ter gelegenheid van de jongste tentoonstelling te Leipzig ridderordes, alsmede gouden en zilveren medailles uitgereikt, niet alleen aan de fabrikanten, maar zelfs aan de handwerkslieden, wier de ingezonden of vervaardigde voorwerpen zich door nuttigheid, [illegible] en goeden smaak bijzonder hebben onderscheiden. De meeste eereblijken zijn aan Saksische en Oostenrijksche inzenders ten deel gevallen. Ook door fabriekanten alhier zijn eenige dier aanmoedigende belooningen verworven.

— Te Kassel stroomt de menigte sedert een paar

dagen naar een prentenwinkel, om eene prent te beschouwen, waarop Keur-Hessen de eer heeft genoemd te worden. Men ziet daarop een veroordeelde (wegens vervalsching van onderhandsche geschriften, alsmede een anderen bedrieger, naast elkander te pronk staan. Laatstgenoemde vraagt den eerste, met een wanhopig gelaat: Wat zullen wij nu beginnen? waarop de ander bedaard antwoordt: Dat is eenvoudig: wij gaan naar Keur-Hessen en worden ministers.

Hamburg, 23 *juli*. Uit Petersburg melden reizigers, dat daar nog eene scheeps-afdeeling wordt uitgerust, die, voor het geval dat Duitsche staten troepen naar Sleeswijk-Holstein mogten zenden, eene aanzienlijke krijgsmagt naar Denemarken zou len overvoeren.

Weenen, 22 *juli*. Op bevel van den Keizer, zal de graaf *Wallmoden Gimborn* het kommando van het 3de legerkorps *ad interim* aanvaarden. De generaal *Kellner*, adjudant des Keizers, zal aan den baron *Haynau* zijn ontslag overbrengen. De *Lloyd* meldt, dat laatstgemelde reeds op reis is naar Grätz.

Volgens den *Lloyd* zijn onder de 109 veroordeelden, welke ter zake van de gebeurtenissen in Hongarije amnestie hebben ontvangen, ook begrepen zij die in eene geldboete verwezen waren.

Berlijn, 23 *juli*. Het Vorsten-collegie heeft thans te beraadslagen over de kieswet der Unie. Het ontwerp is te beschouwen als een schema in Pruisischen zin, naar hetwelk de kieswetten der overige staten zullen gewijzigd worden. In de zitting van gisteren werd besloten, dat het papiergeld, door de regeringen der Unie uitgegeven of nog uit te geven, niet kan buiten koers gesteld worden, dan nadat zulks drie maanden vooraf is aangekondigd en na een termijn van minstens 4 weken, binnen welken dit papiergeld kan worden ingewisseld.

— De minister *von Manteuffel* heeft aan het Vorsten-collegie een ontwerp van wet aangeboden tot bescherming der Duitsche landverhuizing en kolonisatie. In dit ontwerp wordt voorgesteld de oprigting van een bijzonder bestuur voor landverhuizing en kolonisatie voor de Unie, dat uitgaat van het beginsel, om den landverhuizer tot kolonist te maken en hem overal eene krachtige bescherming te doen geworden. Tot het vestigen eener kolonie zou men vooral Centraal-Amerika op het oog hebben.

Berlijn, 24 *juli*. Sedert de aankomst van den Prins van Pruisen duren de bijeenkomsten van den ministerraad niet alleen lang, maar volgen elkander schielijk op. Eergisteren avond werd een ministerraad gehouden, die 4 uren duurde en gisteren ochtend ten 10 ure kwam de raad weder bijeen; men wil weten, dat de Duitsche quaestie het onderwerp der beraadslagingen is, en dat er over depêches van graaf *Bernstorff* gehandeld wordt. Het schijnt, dat de regering van Pruisen en Oostenrijk nog ver verwijderd zijn van overeenstemming ten aanzien dezer quaestie.

— De *Const. Corr.* meldt, dat de beide Hessen aan de door hen benoemde leden van het scheidsgeregt der unie, de heeren *Jordan* en *Eisenbrodt*, verboden hebben, gevolg te geven aan de oproeping van den voorzitter van dat collegie, om aan de zitting van hetzelve deel te nemen.

— De universiteit te Berlijn en de wetenschappen in het algemeen, hebben weder een groot verlies geleden door het afsterven van dr. *August Neander*, professor in de godgeleerdheid, die in den nacht van 14 juli, in zijn 61ste levensjaar, aan eene hevige ziekte van slechts weinige dagen bezweek.

Kiel, 25 *juli*. (*Per telegraaf.* Drie bataillons Holsteinsche troepen zijn in de stad Sleeswijk ingerukt. — De Deenen schuiven hunne voorposten tot voor Flensburg.

De Holstein-Eckernförders hebben in turfschepen onder den turf zware kanonnen uit Kiel naar Eckernförde overgebragt. Te Kiel zijn zes Deensche en vier Russische oorlogschepen aangekomen, de overige bevinden zich langs de kusten.

BELGIË.

Brussel, 25 *juli*. De gewigtige nederlaag, welke het Fransche ministerie in de zitting van eergisteren geleden heeft en bestaande in de afkeuring van het zegel op niet-periodieke geschriften van minder dan 10 vel, waardoor men voornamelijk de brochures tot verspreiding van het socialismus trachtte te treffen, houdt de algemeene aandacht bezig. Velen meenen zelfs, dat, ten gevolge van deze beslissing, de geheele wet zoude kunnen afgestemd worden, omdat nu de ultra-behouders zoowel als de linkerzijde, geneigd zouden zijn om de wet niet te doen doorgaan. Anderen echter meenen, dat in de tegenwoordige gesteldheid van zaken, de wet desniettemin zal aangenomen worden. Wat hiervan zij, is moeijelijk te bepalen; zooveel kan men aannemen, dat de grootste onzekerheid dienaangaande heerscht. Onder alle partijen is de verwarring aan de orde van den dag, zoodat men bezwaarlijk eene berekening omtrent den waarschijnlijken uitslag kan maken.

Behalve dit wets-ontwerp wordt ook veel gesproken over de prorogatie van de Wetgevende Vergadering, over de herziening van de constitutie, en over de verlenging van de magt des Presidents. Evenwel, indien wij zeggen, dat over deze zaken veel gesproken wordt, geldt dit alleen van de staatslieden, want het groote publiek bekreunt zich al zeer weinig om staatkunde en zelfs de zaak der drukperswet, welke door onderscheidene afgevaardigden in de dagbladen met zooveel warmte behandeld wordt, laat die groote menigte koel en onverschillig.

De zaak der prorogatie is in de zitting van gisteren door het voorstel van de HH. *de Kerdrel* en *de Sainte Beuve*, om die met 1 augustus te doen beginnen, ter sprake gebragt. Over deze zaak is men het nog geenzins eens. De heer *Léon Faucher* verlangt drie maanden, terwijl de leden van de vereeniging der *Rue Poitiers* slechts 6 weken willen toestaan. Eindelijk wil de vereeniging van de *Rue Rivoli* de prorogatie tot 1 november doen duren. Deze zelfde vereeniging heeft beslist, dat hare leden zich in de algemeene raden zouden verzetten tegen het uiten van den wensch tot herziening der constitutie voor het tijpstip, dat de constitutie zelve hiervoor bepaalt.

Het denkbeeld, om de magt van den President der Republiek te verlengen, schijnt veld te winnen, vooral onder de Orleanisten.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van eergisteren heeft de heer *Larochejaquelein* eene verklaring gedaan, welke veel opzien gebaard heeft, te weten, dat vele zijner staatkundige vrienden, welke voor de nieuwe kieswet gestemd hebben, zeer verontrust zijn geworden door de aanvankelijke resultaten van deze wet, en dat zij een voorstel zouden willen doen, om die wet weder in te trekken. De zaak zoude van groot gewigt zijn.

— De heer *Guizot* heeft in een brief aan het instituut verklaard, dat hij de kandidatuur voor het lidmaatschap van den hoogen raad van onderwijs niet aanneemt, omdat zijns inziens de nieuwe wet twisten zal doen herleven in plaats van die te vernietigen, en den zedelijken invloed van den staat verminderen zal.

— De *Moniteur de l'Armée* zegt, dat alles wat over het legerkamp van Versailles is medegedeeld, minst genomen voorbarig is.

— Het schijnt thans officiëel te zijn, dat de Spaansche gezant bij het Napelsche hof, ten gevolge van het ontworpen huwelijk tusschen den graaf *de Montemolin* en de nicht van den Koning der Beide Siciliën, is teruggeroepen.

— De tijdingen uit Rome luiden ongunstig aangaande het bestuur des lands. Algemeen heerscht gebrek in de staatskassen. De belasting op de geestelijke goederen komt slecht in en daarenboven heeft de Paus het bedrag daarvan moeten verminderen. Landbouw en nijverheid kwijnen en het geld ontbreekt om ze te ondersteunen. Met de organisatie van het leger gaat het slecht. In een woord, alle berigten stemmen daarin overeen, dat zonder de aanwezigheid der Fransche troepen de pauselijke stoel zeer wankel zou staan.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 *juli*. Ter reede van Marseille is het Amerikaansche fregat *Constitution*, van 54 stukken, kapitein *Conover*, aangekomen. Het behoort tot een Amerikaansch eskader, dat thans op den Taag geankerd is en de aanvraag om 250,000 doll. welke het gouvernement der Vereenigde Staten als schadevergoeding voor zijne onderdanen eischt, komt ondersteunen. De Amerikaansche secretaris van staat *Clay*, heeft aan de Portugesche regering een ultimatum gezonden, waarin hij haar tot 11 juli tijd verleende om aan de vorderingen te voldoen. Men zal zich herinneren, dat die schadevergoeding geeischt wordt voor een Amerikaanschen kaper, die in 1812, tijdens den oorlog tusschen de Vereenigde Staten en Engeland, door de Britsche zeemagt in de Portugesche wateren genomen werd. Amerika beweert dat Portugal, vermits die wateren neutraal waren, had moeten zorgen dat genoemde kaper niet genomen werd, en dat het derhalve voor de schade aansprakelijk is.

— Zeker vreemdeling (welke later bij onderzoek een gewezen koerier bleek te zijn, die zich de titels van een zijner vorige meesters toegeëigend en diens brevetten en familiepapieren gestolen had) had zich hier ter stede ingedrongen in een kring van lieden, die meer belang stelden in allerlei vermaken, dan in de beste genealogische bewijsstukken; en in dien kring maakte hij, ten gevolge van zijnen aangematigden titel van markies en zijne groote uitgaven, een vrij goed figuur.

Sedert eenigen tijd echter trok het de opmerkzaamheid, dat de markies zoo bijzonder gelukkig was bij het spel; men lette naauwkeurig op zijne handelingen en kwam spoedig tot de overtuiging dat hij valsch speler was. Het was echter moeijelijk hem op heeterdaad te betrappen: doch spoedig deed zich eene gelegenheid op. Naar aanleiding van eene weddingschap die hij gewonnen had, noodigde hij twee zijner nieuwe vrienden, die hij het meest geschikt rekende om opgeligt te worden, ten diner, hetwelk in eene restauratie plaats had. Toen de maaltijd afloopen was, werd de speeltafel gezet en de markies gaf den knecht last, eenige spellen kaarten te brengen. Het spel begon; als naar gewoonte won hij weder, zoo wel wanneer hij de bank had, als wanneer hij tegen de bank speelde. Plotseling legde een der medespelers beslag op de kaarten en zond om den commissaris van politie. De kaarten werden verzegeld en later aan het oordeel van deskundigen onderworpen; toen bleek, dat de kaarten zoodanig gerangschikt lagen, dat de bankier in vooruit berekende gevallen of winnen of verliezen moest.

De gewaande markies is natuurlijk gearresteerd. Bij het onderzoek dat ten zijnen huize gedaan werd, vond men talrijke papieren, die eensdeels bewezen, wie hij werkelijk was, en anderdeels documenten waren van zijne vorige meesters, terwijl nog anderen het bewijs inhielden dat hij van valsch spelen zijn bedrijf maakte.

Langs buitengewonen weg.

Parijs, 25 *juli 's avonds 8 ure*. In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden, onder het voorzitterschap van den heer *Léon Faucher*, vice-president, werd de wet op de vereenigingen tot wederzijdschen onderstand onder de arbeidende klasse, bij de derde beraadslaging, met 560 tegen 1 stem, zonder debatten aangenomen. Vervolgens werd de drukpers-wet, waarop weder onderscheidene amendementen waren voorgedragen, aan de orde gesteld. De heer *Dabeaux* stelde als amendement voor, dat alleen de thans reeds verschijnende brochures en andere periodieke werken, vrij zullen zijn van het zegel, dat klaarblijkelijk ten doel heeft, het eergisteren verworpen zegel op alle politieke geschriften beneden de drie vellen, toch te doen aannemen. Na heftige bestrijding door de linkerzijde en eene verdediging van hetzelve door den heer *Benoist d'Azy*, een gematigde legitimist, en door den minister van Binnenlandsche Zaken, *Baroche*, welke laatste nogmaals de noodzakelijkheid betoogde om aan de socialistische propaganda paal en perk te stellen, — werd dat amendement met 326 tegen 272 stemmen aangenomen. Ook dat van den heer de *Riancey*, strekkende om de roman-feuilletons der dagbladen aan een buitengewoon zegel van 1 centime te onderwerpen, werd, schoon de commissie zelve zich daarmede niet vereenigde, met 351 tegen 252 stemmen aangenomen. Nadat nog onderscheidene artikelen waren goedgekeurd, betrad de heer *Baze*, een der quaestoren der vergadering, de tribune en las een artikel voor uit *le Pouvoir*, waarin de Wetgevende Vergadering allerhevigst wordt aangevallen. Hij stelt voor den *gérant* van dat blad voor haar te doen verschijnen, dat door de linkerzijde, bepaaldelijk door de heeren *Emile de Girardin* en *Charras* bestreden wordt. Met eene overgroote meerderheid wordt nogthans besloten den *gérant* tegen donderdag te dagvaarden.

De Commissie voor de verdaging heeft heden besloten de Wetgevende Vergadering voor te stellen, om na de sluiting der discussiën over de begrooting, tot den 11den november uiteen te gaan. Zij heeft den heer *de Montalembert* tot haren rapporteur gekozen.

Het gerucht, dat er weder nieuwe oneenigheden zouden zijn ontstaan tusschen den minister van Oorlog, *d'Hautpoul* en den generaal *Changarnier*, bevestigt zich volkomen.

— Volgens berigten uit Rome van 6 juli, zoude de vrijspraak van *Cernuschi* onder de bevolking aldaar groote blijdschap verwekt hebben. Den 3den juli verliet hij terstond na zijne vrijspraak de stad en begaf hij zich op eene stoomboot naar Civita Vecchia en van daar naar Engeland.

— Men schrijft uit Madrid van den 10den juli: Er zijn geruchten in omloop van wijzigingen in het kabinet. Men spreekt van de aftreding van den minister van Oorlog. — De Kamer der Pairs te Lissabon, zoude de wet op de drukpers hebben aangenomen.

Laatste koers ter beurs van heden: 5% 95 fr. 90 c.; 3% 57 fr. 75 c.; Bank-actiën 2295 fr.; Noorder Spoorw.-actiën 450 fr. Parijs-Straatsb. Spoorw.-actiën 337 fr. 50 c.; Spanje 3% $32\frac{3}{8}$.

Madrid, 20 *juli*. 3% $33\frac{7}{8}$.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 25 *juli*. Op den 9den dezer zijn voor den Hoogen Raad behandeld de bekende patrijzen-processen, tegen den poelier *J. Verbeeten*, te Nijmegen. Op de voorziening in cassatie van den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank aldaar, tegen drie vonnissen dier regtbank, houdende ontslag van regtsvervolging van genoemden beklaagde, concludeerde de advocaat-generaal *Gregory* tot verwerping der gedane voorziening terwijl, wat gelijke voorziening betreft van *J. Verbeeten* tegen eene vierde uitspraak van bovengemelde regtbank, waarbij hij wegens overtreding der jagtwet in hooger beroep was veroordeeld, door zijn Ed. H. Achtb. werd geconcludeerd tot vernietiging van het beklaagde vonnis, alsmede van het, in eersten aanleg gewezen, en ten principale tot ontslag van regtsvervolging. Deze conclusiën van het O. M. werden genomen, nadat tenzelfde dage van wege den gerequireerde en requirant van cassatie, het woord was gevoerd door den heer mr. *A. de Pinto*, advocaat. De Hooge Raad zal in deze vier niet onbelangrijke zaken uitspraak doen op den 22sten juli e. k. (*A. H. B.*)

's Gravenhage, 24 *juli*. In verband met het berigt, voorkomende in no. 1078 van dit *Weekblad*, kunnen wij alsnu onze lezers berigten, dat thans is afgewerkt en ter perse gaat de eerste aflevering van het bij dat berigt bedoelde werk, ten titel voerende: *De Regtspraak van den Hoogen Raad, aangeteekend op de artikelen der staats- en burgerlijke wetten, besluiten en verordeningen, alles met ophelderingen, geschiedkundige toelichtingen en verwijzingen enz.*, door mr. *D. Léon*, advokaat bij den Hoogen raad der Nederlanden.

De aard en de strekking, mitsgaders het belang van een zoodanig veelomvattend en in Nederland nog niet bestaand werk vallen van zelve in 't oog; het

moet als het ware een leiddraad zijn, zoo voor den regtsgeleerde als voor den ambtenaar der administratieve regtsmagt, ten einde met een oogopslag de jurisprudentie en de litteratuur deswege te leeren kennen. — Wij zien dan ook met de meeste belangstelling de eerste aflevering van dit werk te gemoet, en houden ons overtuigd, dat, indien het aan de verwachting beantwoordt, alsdan de deelneming vrij algemeen zal zijn. (*Weekb. v. h. Regt.*)

's Gravenhage, 16 juli. Z. M. de Koning is heden avond te half 7 ure in deze residentie teruggekeerd.

— Heden hebben de afdeelingen van de vereenigde vergadering der beide Kamers van de Staten-Generaal het nader onderzoek gehouden over het ontwerp van wet betrekkelijk de voogdij.

— Morgen ochtend zal de Tweede Kamer beraadslagen over het ontwerp van wet wegens de waterschappen. Er blijft alzoo bij die Kamer niets meer te behandelen over dan het ontwerp van wet nopens de provinciale belastingen in Groningen.

— Te twee ure zal de Eerste Kamer eene zitting houden. Bij haar zullen inkomen de ontwerpen van wet, die laatstelijk door de Tweede Kamer zijn aangenomen.

Te drie ure zal er eene openbare Vereenigde zitting van de beide Kamers plaats hebben. Men verwacht nu, dat in die zitting het algemeen verslag zal worden uitgebragt over het ontwerp ten opzigte der Voogdij en dat waarschijnlijk de dag der beraadslagingen over die voordragt, zal worden vastgesteld.

Arnhem, 17 juli. Van Antwerpen werden zaturdag en zondag weder duizende mandjes kersen naar Londen, Goole en Hull verscheept, maar zoo groot was de aanvoer uit het binnenland, dat de stoomboot *Soho* nog 1500 manden kersen op de kaai moest achterlaten. Twist, vechtpartijen, protesten en proces-verbaal waren de gevolgen van deze verhindering, die de belanghebbende partijen groote schade berokkenden. Over het geheel is deze fruithandel aan groote risico onderworpen, daar alles spoedig verkocht moet worden en het fruit aan spoedig bederf onderhevig is. Omnibussen, hoog boven op en van binnen geheel volgeladen, zoo zelfs, dat de kussens moesten dienen om de vensters digt te stoppen, joegen af en aan om het fruit van den spoorweg naar de stoombooten te vervoeren.

De kersen die zaturdag verzonden werden, kwamen van de boomgaarden van St. Truijen; men had er voor betaald tot 14 cents het kilo — ieder mandje bevatte 11 kilo's; de mandjes kosten 40 centimes met het digtmaken. — De vracht naar Hull, Goole of Londen bedraagt 40 centimes, per mandje. Voor de kersen, gingen er veel onrijpe kruisbessen naar Engeland, alwaar men die in de puddings gebruikt; deze negotie moet meer winstgevend en aan minder verlies onderhevig zijn.

— Een brief uit Panama van den 7den mei ll., door de *Deutsche Reform* overgenomen, waarschuwt de reizigers, die zich naar Kalifornië willen begeven, den weg niet over die stad, maar liefst op alle mogelijke andere wijze te nemen. Zie hier een kort uittreksel:

»Ik bevind mij nu reeds eene geheele maand alhier te Panama, zonder op eene stoomboot plaats te kunnen bekomen, om de reis naar San-Francisco voort te zetten, en men vraagt niet minder dan 1000 dollars voor den overtogt; ik zal genoodzaakt zijn de reis te maken met een zeilschip, dat twee maanden voor de overvaart noodig heeft. Intusschen is alles hier te Panama uiterst geschikt om iemands gezondheid te ondermijnen en hem geldelijk te ruineren; de hitte is onverdragelijk; ik verteer dagelijks 25 franken. Panama levert het voorspel van Californië, alles ontbreekt er, tot zelfs het slapen doet men er onder den blooten hemel; het regt om zulks in eene schuur te mogen doen, moet men er met een piaster betalen, en eene enkele flesch bier kost even zoo veel. De huisheeren winnen veelal 10,000 piasters 's maands. De geldwisselaars handelen volstrekt willekeurig en maken meestal eene winst van 25 procent. Zij, die naar Kalifornië willen, zullen wèl doen hunnen weg over New-York te nemen, waar zij ten minste een deel der onaangenaamheden, aan welke zij hier zijn blootgesteld, zullen ontgaan. Men vecht hier en schiet elkander overhoop, zonder dat iemand er zich over bekommert, en bij dit alles, en om dit schoone land tot eene ware hel te maken, komt nog de woede van het hazardspel."

BESLUIT *van den 5den juli 1850, houdende regeling der voorwaarden, en vaststelling der bepalingen, waaronder vrijstelling van briefport, ter uitvoering van artikel 33 der wet van 12 april 1850* (Staatsblad no. 15), *verleend wordt.*

WIJ WILLEM III, ENZ.

Willende gevolg geven aan het voorschrift van artikel 33 der wet van 12 april jl. (*Staatsblad* no. 15), omtrent het regelen der voorwaarden en vaststellen der bepalingen, waaronder vrijstelling van briefport ter zake van het algemeen belang, op 's Rijks postkantoren toegekend wordt;

Gelet op het rapport van Onzen minister van Finantien, van den 13den mei jl., no. 48, posterijen;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 juni jl., no. 1);

Gelet op het nader rapport van Onzen minister van Finantiën van 2 juli jl., no. 99 (Posterijen),

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bepalingen van dit besluit zijn van toepassing op de briefwisseling van alle zoo hoogere als lagere autoriteiten, ambtenaren, collegiën, commissiën en personen aan welke vrijstelling van briefport toegestaan wordt.

Art. 2. Geene aanspraak op vrijstelling wordt door de beambten der postkantoren erkend, dan uit kracht van een door ons genomen besluit.

Onze minister van Finantien doet ons daaromtrent de vereischte voordragten, na gehouden overleg, zooveel noodig, met de hoofden der verder in de zaak betrokken departementen van algemeen bestuur.

Art. 3. De vrijstelling is *of* onbepaald, *of* wordt verleend voor de briefwisseling die tusschen bepaalde autoriteiten, ambtenaren of andere bij art. 1 genoemden, of door deze binnen eenen bepaaldelijk omschreven werkkring gevoerd wordt. In ieder geval echter wordt dezelve slechts toegestaan voor briefwisseling over ambts- of dienstzaken, waarin het algemeen belang betrokken is.

Art. 4. De openbare autoriteiten, ambtenaren en andere bij art. 1 genoemden zijn niet verpligt de brieven of pakketen aan te nemen, welke aan hen door personen, wier briefwisseling geene vrijstelling geniet, worden gerigt, indien het port daarvan niet door den afzender is betaald.

Art. 5. De vrijstelling bepaalt zich tot het port van de binnenlandsche briefwisseling. Ten aanzien der briefwisseling met het buitenland, in zooverre het geven van vrijdom bestaanbaar is met de overeenkomsten met vreemde regeringen of post-administratiën, alsmede voor die met de koloniën, wordt eene afzonderlijke beschikking, waarbij de vrijstelling ook voor deze soorten van briefwisseling verleend wordt, vereischt.

Art. 6. De brieven of paketten voor welke vrijstelling is toegestaan, worden onder kruisband verzonden, ten ware bij het toekennen der vrijstelling, het bezigen van geslotene omslagen is vergund, en behoudens de uitzonderingen in het volgende artikel voorkomende.

De kruisbanden bestaan uit twee reepen stevig papier door elkander gestoken, of aan elkander vastgehecht en verzegeld, zoodat dezelve niet van den brief of het paket kunnen worden geligt zonder het zegel te schenden, doch tevens ingerigt in dier voege, dat ten minste een tiende gedeelte der oppervlakte van den brief of het paket onbedekt blijft; of dat, wanneer door eene der beide reepen de geheele oppervlakte bedekt wordt, de andere slechts ter halve breedte van den brief of het paket worde aangelegd.

Art. 7 Van de verzending onder kruisband zijn vrijgesteld:

1o. de brieven of paketten, gerigt aan de autoriteiten of ambtenaren die niet verpligt zijn hunne eigene brieven onder kruisband te verzenden;

2o. de brieven of paketten, die door vorm of omvang ongeschikt zijn voor eene zoodanige wijze van inpakking. Daaromtrent wordt eene door den afzender onderteekende verklaring op den omslag gesteld;

3o. de brieven of paketten onder voorzorg van aanteekening te verzenden;

4o. de brieven of paketten bestemd naar het buitenland of naar de koloniën, in zooverre daarvoor vrijstelling verleend is.

De ambtenaren der postkantoren zijn bevoegd, om van de afzenders of ontvangers der onder 2o. en 3o. vermelde brieven of paketten te vorderen, dat die in hun bijzijn worden geopend, ten einde zich te verzekeren, dat daarin alleen papieren tot ambts- of dienstzaken betrekking hebbende, gesloten zijn.

Art. 8. In elk geval worden de brieven of paketten in dier voege ingepakt, dat zij genoegzaam tegen het gevaar van beschadiging onder weg zijn verzekerd.

Wanneer de omvang der paketten dit vordert, worden zij door de afzenders met touw omwonden.

Het maximum van het gewigt van ieder ambtspaket met de post te verzenden, wordt op vijf pond bepaald.

Stukken boven dit gewigt voor denzelfden persoon bestemd, worden in twee of meer paketten verdeeld.

Alleen de brieven of paketten, die ondeelbare stukken bevatten, worden tot een gewigt van hoogstens tien pond toegelaten, ten gevolge van eene door den afzender onderteekende verklaring, daaromtrent op den omslag van het paket te stellen.

De verzending van brieven of paketten die niet aan de bij dit artikel bepaalde vereischten voldoen, kan op de postkantoren worden geweigerd.

Art. 9. De afzenders van portvrije brieven of paketten zijn verpligt, dezelve op den omslag te waarmerken door het stellen hunner gewone naamteekening en met vermelding der ambtsbetrekking, waarin door hen aanspraak op vrijstelling wordt gemaakt, ten ware hun bij het verleenen van die vrijstelling is vergund de eigenhandige waarmerking door den afdruk van een stempel, de ambtsbetrekking waarin de vrijstelling is verleend vermeldende, te vervangen.

De waarmerking van de brieven of paketten afkomstig van collegiën of commissiën geschiedt door den voorzitter, of wel door den secretaris of griffier.

Bij afwezigheid of wettige verhindering van den ambtenaar wiens naamteekening gevorderd wordt, geschiedt de waarmerking door den persoon, die tijdelijk met de waarneming der ambtsbetrekking is belast.

Art. 10. De stempels bij de eerste zinsnede van het voorgaande artikel bedoeld, worden door hen aan wie het bezigen van dit middel ter waarmerking hunner brieven is toegestaan, in bewaring gegeven aan bepaalde ambtenaren, die voor het regtige gebruik van dien stempel in persoon verantwoordelijk zijn. De namen van die ambtenaren worden aan onzen minister van Finantiën op zijne aanvrage medegedeeld.

Art. 11. De brieven of paketten waarvoor aanspraak op vrijdom wordt gemaakt, worden op het postkantoor, door of namens den afzender, aan een der ambtenaren overhandigd.

Bij het alsdan ontdekken van eenig verzuim of andere omstandigheid, die het toepassen van den vrijdom zoude beletten, worden zij dadelijk teruggegeven.

Art. 12. De brieven of paketten wier uitwendige toestand niet voldoet aan de bij de vorige artikels gestelde voorwaarden, en die niet, ingevolge de bepaling van het voorgaande artikel, bij het op de post bezorgen zijn teruggegeven, mitsgaders die welke in de brievenbus zijn gevonden, worden met het gewone briefport belast.

De persoon aan wien dezelve gerigt zijn en die het port betaalt, heeft daarvoor verhaal op den afzender. Indien hij die afwijst, worden dezelve naar het kantoor van herkomst teruggezonden en weder ter beschikking van den afzender gesteld. Deze is verantwoordelijk voor de gevolgen der vertraging in de overkomst, door zijn verzuim ontstaan.

Art. 13. De portvrije brieven of paketten worden niet van wege het postkantoor besteld, dan wanneer hun omvang, gewigt en getal dit toelaat, zonder dat de dienst der bestelling van de gewone brieven er door wordt belemmerd. De overige worden door de zorg der personen voor wie zij bestemd zijn, van het postkantoor afgehaald.

Art. 14. De vrijstelling vervalt door het insluiten van andere afzonderlijk geslotene brieven, of van stukken of voorwerpen die vreemd zijn aan de openbare dienst, waarvoor de vrijstelling is toegestaan; onverminderd het bepaalde bij de laatste zinsnede van art. 33 der boven aangehaalde wet.

De afzender wiens naamteekening op den omslag gevonden wordt, of de ambtenaar die den stempel, waarmede de brief in plaats der eigenhandige waarmerking is gestempeld, onder zijne bewaring heeft, is aansprakelijk voor de gevolgen der overtreding.

Art. 15. De brieven of paketten waaromtrent het vermoeden eener overtreding der bepalingen van het laatstvoorgaande artikel bestaat, worden met het gewoon port belast, en daarvoor aan hem voor wien zij bestemd zijn, aangeboden. Deze is verpligt het port te betalen, behoudens zijn verhaal op den afzender, of wel den brief of het paket op het postkantoor in tegenwoordigheid van den eerstaanwezenden ambtenaar te openen, of door iemand daartoe behoorlijk van zijnentwege gemagtigd, te doen openen. Bij weigering van het een of ander, of wanneer hij zich binnen vier en twintig uren na eene daartoe aan hem door den directeur van het postkantoor gerigte schriftelijke uitnoodiging, niet heeft verklaard, wordt er door dezen van het een en ander proces-verbaal opgemaakt, hetwelk, met den ongeopenden brief of paket, aan het Departement van Finantiën wordt ingezonden.

Art. 16. Indien de opening heeft plaats gehad op de wijze bij het voorgaande artikel bepaald, worden de stukken die aanspraak hebben op vrijstelling, in ieder geval portvrij uitgereikt, maar daarentegen de bijzondere brieven of andere voorwerpen, waarvoor geene vrijstelling is toegestaan, nevens den omslag waarin het een en ander was besloten, door den directeur of anderen ambtenaar die hem vervangt, in beslag genomen, en, nevens het daarvan opgemaakt proces-verbaal aan het Departement van Finantiën overgelegd.

Art. 17. De ontvangers van portvrije brieven of paketten, welke, buiten de gevallen in de beide voorgaande artikelen bedoeld, daarin brieven vinden voor andere personen bestemd, en waarvan de insluiting niet door de postbeambten was opgemerkt, zijn verpligt die brieven op het postkantoor te doen bezorgen, om, bezwaard met het gewone port, aan de belanghebbenden te worden uitgereikt.

Bij verzuim van dit voorschrift, worden zij als medewerkers tot de overtreding beschouwd.

Art, 18. Onze minister van Finantien de processen-verbaal met de aangehoudene brieven of stukken ontvangende, waarvan in artt. 15 en 16 wordt melding gemaakt, geeft daarvan kennis zoowel aan den afzender der in beslag genomene voorwerpen, als aan het hoofd van het departement waaronder deze in zijne ambtsbetrekking gesteld is.

Bij die kennisgeving wordt tevens aan den belanghebbende een termijn van veertien dagen gesteld, hetzij om zich te zuiveren, hetzij om, des verkiezende, de toepassing der bepalingen van de tweede zinsnede van art. 31 der wet te zijnen behoeve te kunnen inroepen.

Na verloop van dien termijn, en daarvan geen gebruik gemaakt zijnde, wordt de zaak, wanneer dezelve daarvoor vatbaar is, in regten vervolgd, op den voet, die ten aanzien van het verboden brievenvervoer bepaald is.

Art. 19. Het instellen eener regterlijke vervolging, van de zijde der post-administratie, belet niet het nemen van administrative maatregelen ten aanzien van den overtreder, door de autoriteit onder welke hij ambtshalve gesteld is, zoo daartoe termen worden gevonden.

Art. 20. De bepalingen van dit besluit komen in werking met den dag waarop de wet van 12 april jl. (*Staatsblad* no. 15) wordt ten uitvoer gelegd.

Noglans blijven de vroeger verleende vrijstellingen van kracht, met inachtneming der algemeene voorschriften van dit besluit, tot dat daarin door Ons zal zijn voorzien op den voet bij art. 2 hierboven bepaald.

Onze minister van Finantiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschift zal worden gezonden aan de andere hoofden der departementen van algemeen bestuur, aan den raad van State, en de Algemeene Rekenkamer, tot informatie, en hetwelk voorts in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den juli 1850.

WILLEM.

De minister van Finantiën
VAN BOSSE,

Uitgegeven den 16den juli 1850.

De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
A. G. A. VAN RAPPARD

(*St. Ct.*)

Mengelwerk.

Badplaatsen.

V. EMS.

Het marktvlek Ems ligt aan de westelijke grens van het hertogdom Nassau, in een door de Laan doorstroomd smal dal van het Taunus-gebergte, twee uren rijdens van Coblenz verwijderd, op den grooten weg naar Wiesbaden, 13 uren afstands van Mainz, 18 van Frankfort. Het was reeds bij de Romeinen bekend en staat sints lang in hoogen roem als gezondheidsbad. Bekoorlijker en romantischer ligging, inzonderheid als men, in de bloemrijke tuinen van het badhuis *Zu den vier Thürmen* wandelende, zijne blikken in het ronde wenden laat, zou men bezwaarlijk elders kunnen vinden; geen wonder dus, dat het eene eerste plaats onder de elegantste der Duitsche plaatsen inneemt. Minder bezocht, en veel minder ressources en verstrooijingen opleverend dan Homburg, Wiesbaden of Baden-Baden, is Ems, wat het verblijf aldaar betreft, veel duurder dan die allen; onder een Pruisischen thaler per dag bekomt men er geene redelijke kamer, en dan nog zijn de huizen zoo onaangenaam gebouwd, dat men, ten zij drie of vier kamers te zamen nemende, te midden van buren woont, die u door hun hoesten of snurken een groot deel des nachts allen slaap onmogelijk maken. Best zal men, zoo in dit opzigt, als om overdreven rekeningen te ontgaan, doen, als men zijn intrek neemt in een der *Herrschaftlichen Badehaüsern*, waar alles naar een vast tarief geregeld is, en waar dan ook de voornaamste badgasten wonen. Die *Herrschaftliche Badehaüser* zijn verdeeld in 1o. *Obern Flügelban*; 2o. *Mittelban*; 3o. *Untern Flügelban*; 4o. *Lahnban*; 5o. *kleinen Lahnban*; 6o. *Steinerne Haus*; men laat er zich door den *Hausverwalter* kamers aanwijzen. De prijzen verschillen van $1\frac{1}{2}$ gulden tot 6 gulden per dag. Goede logementen zijn: *Englischen Hof*, *Darmstadter Hof*, *Russischen Hof*, *Hôtel de Gutenberg*, *zum Prinz von Wallis*; wijders kan men in schier alle particuliere huizen kamers huren, waarvan de prijzen ook per dag worden berekend.

Het *Kränchen* en de *Kesselbrünnen* zijn de twee bronnen waaruit gewoonlijk gedronken wordt. Het water 't welk een zuurachtig-ziltigen smaak heeft en op de tong prikkelt, is steeds van gelijke helderheid en warmte; de laatste echter verschilt bij de bronnen, van 17 tot 37 graden REAUMUR. Van het *Kränchen* worden jaarlijks ruim 80,000 kruiken verzonden. Behalve de genoemde bronnen, ontspringen er in de nabijheid der *Kesselbrünnen*, nog verscheidene andere. De hoofdbestanddeelen des waters zijn: Mineraalloogzout, kalkaarde en ijzer, welke benevens de warmte-stof door eene aanmerkelijke hoeveelheid koolzuurgas verbonden zijn (?), en waarbij nog eene hoeveelheid waterstof-gas komt. Bij het baden is het gansch niet onverschillig in welke temperatuur het geschiedt. Gewoonlijk neemt men 25 of 26 graden REAUMUR; meer dan 27 graden wordt slechts in zeldzame gevallen voorgeschreven, en beneden de 23 graden heeft het Emserwater geene andere werking dan het gewone. Zij derhalve, die een koel bad begeeren, [illegible] der voor het zenuwgestel dan warme ba[illegible] [illegible] zich, willen zij tevens de werking de[illegible]r-bron ondervinden, te bepalen bij 24 à 25 [illegible] REAUMUR. Men vangt aan met 10 minuten te [illegible] en stijgt tot op 15. Een twintigtal baden, een[illegible] des daags en liefst des morgens vóór het ontbijt en vóór het waterdrinken genomen, worden vereischt voor eene gewone kuur.

Gedronken wordt het water, naar gelang der ongesteldheid waartegen men het aanwendt, hetzij aan het *Kränchen*, hetzij aan den *Kesselbrunnen*. Het water behoort niet warm te worden gedronken, gelijk het uit de bron komt; men late het bekoelen, en drinke zijn glas langzaam en in de vrije lucht wandelend uit. Gewoonlijk bepaalt men zich bij twee glazen, met tusschenpoozing van minstens een kwartier, liever nog een half uur, genomen. Drinkt men te veel of te snel, dan wordt de maag overladen en zal men, dien ten gevolge, hoofdpijn bekomen. Het jaargetijde waarin men Ems bezoekt, is ook niet onverschillig voor het welslagen der kuur; de verkieselijkste tijd is van half juni tot half juli, later wordt de warmte, die zich in het zonnige en tusschen de rotsen besloten dal, in hooge mate doet gevoelen, soms zeer kwellend en nadeelig voor zwakke of ziekelijke gestellen.

De werking der Emser-wateren is voortreffelijk voor prikkelbare en zenuwachtige personen, inzonderheid vrouwen. Heilzaam in alle gevallen van verzuring, verslijming, verstopping der ingewanden, scherpte in het bloed, maagkramp, koliek; bij borstverslijmingen, verouderden hoest, bloedspuwing, heeft het meermalen groote diensten bewezen.

In alle geval zullen zij die tot herstel of bevordering hunner gezondheid Ems bezoeken, wèl doen, den raad van eenen aldaar gevestigden geneesheer in te winnen. De twee voornaamste derzelve zijn: de *Ober medicinalrath* doctor VOGLER, en de *Ober-medicinalrath* doctor VON FRANKE. Beide worden als zeer kundige, en de eerste bovendien als een bijzonder nauwgezet man geroemd, die zoodra hij bemerkt dat de Emser wateren eenen zijner patiënten niet goed doen, hem daarvan onverwijld verwittigt en afraadt de kuur verder voort te zetten.

Velen laten zich van het raadplegen van eenen arts terughouden door de onzekerheid hoe het met zijne belooning gelegen is, of wat dien aangaande het gebruik mede brengt. Zie hier hoe het daarmede gesteld is. Raadpleegt men eenen arts slechts een enkel maal, zoo legge men, elk naar zijn vermogen en de langdurigheid des consults, een goudstuk, van *f* 5 of *f* 10 of wel een banknoot neder. Blijft men langeren tijd onder zijne behandeling, zoo zende of overhandige men hem, bij zijn vertrek, eenig bankpapier, Pruisische thalers, zoo men wil, in een gesloten couvert, met bijvoeging van een paar regelen schrift, of eenvoudig van zijn visitekaartje. Voor eene, gewoonlijk zeer oppervlakkige behandeling gedurende drie of vier weken zijn *f* 20 Hollandsch zeer voldoende, voor minder tijd is *f* 10 genoeg.

De badbezoekers zijn te Ems aan taksen onderhevig. Vooreerst betaalt men eene taks van een gulden per persoon, voor onderhoud der wandelingen, overzetten aan de Laan, opneming in de vreemden-lijst, enz.; dan komen de muzijkanten, almede met een boek, opdagen, en innen eene taks van eenen thaler per mannelijk, een gulden per vrouwelijk hoofd; eindelijk bestaat er nog eene taks van 12 Kreuzers per week en per hoofd voor het drinken des waters, aan de minerale bron. Wijders zijn ook de prijzen der baden naar een vast tarief bepaald; de prijs der gewone baden is 48 kreuzers, drinkgeld daaronder begrepen. Men neemt de baden, naar verkiezing, *im herrschaftlichen Kurhause* of wel in den *Vier Thürmen*; het is hetzelfde water. Ook de prijs der huurrijtuigen, met een of twee paarden, alsmede de ezels, is voor de gebruikelijkste toeren en wandelingen bij tarief bepaald; geeft men echter aan de koetsiers en ezeldrijvers buitendien geene hooge drinkgelden, zoo wordt men door dezelve erg gescheimpt en gelasterd. Dit schandelijk gebruik, voornal onder de ezeldrijvers bestaande, en waarvoor reeds menigeen politie-straffen heeft bekomen, houdt menigeen terug zich van hunne ezels te bedienen. Nergens is het gemeen zoo brutaal, inhalig, afgunstig van de hoogere standen en kwaadaardig als te Ems, en te regt leest men dan ook in een der laatste Engelsche reisboeken van midden-Europa dat de Napolitaansche *fachini* heiligen zijn in vergelijking met de geringe bevolking van Ems.

Per rijtuig kan men uit Ems geene andere toeren maken dan, aan de eene zijde naar Ehrenbreitstein en Koblenz, aan de andere, naar het schilderachtig gelegen stadje Nassau (een uur rijdens afstands van Ems) en verder; aan de beide andere zijden is men door het gebergte ingesloten, alwaar men slechts te paard, per ezel of te voet wandelingen maken kan. Zoo begeeft men zich naar de *Mooshutte*, vanwaar men een zeer schoon uitzigt heeft, en de *Haselmanshöhlen*; de *Marianenweg*, *Henriettenweg*, het *Linkenbacher* bergwerk, de *Malberg*, *Winterberg*, het schoone uitzigt bij Kemmenau enz. Wat verder heeft men het klooster Arnstein, Tachingen en Nievern; voorts het *Ober-[illegible] Forsthaus*, *Braubach*, de *Maraburg* en *Ober- und Niederlahnstein*. Men vindt overigens onderscheidene beschrijvingen van Ems en deszelfs omstreken, waarvan echter de meeste, met name die van DÖRING, laatstelijk in 1846 herdrukt, verouderd en thans min toepasselijk zijn.

Wat de voeding betreft, zoo eet men te Ems slecht, hetzij men zulks doet aan de publieke tafels, waarvan misschien de beste, ofschoon een der minst bezochtste, in het hôtel *Gutenberg* wordt gehouden, hetzij men daartoe de restauratie in het Kurhaus uitkiest. In het Kurhaus vindt men geene dagbladen, gelijk te Wiesbaden, Baden-Baden, of in de voortreffelijke leeskabinetten van Aken en Homburg, kosteloos voor het publiek opengesteld. Men kan zich echter in een particulier leeskabinet een paar huizen van den briefpost verwijderd, voor een halven thaler wekelijks abonneren, en vindt er ook het *Amsterdamsche Handelsblad*.

Wat de amusementen betreft, zoo bestaan die grootendeels in de muzijk, welke 's morgens tusschen 7 en 8, 's namiddags tusschen 6 en 7 ure aan de wandeling en 's avonds in het Kurhaus speelt. Wijders wordt er nu en dan in de Kurzaal een bal aangekondigd, waar niemand of schier niemand danst; en geven doorreizende zangers en zangeressen en muzijkvirtuosen er concerten, waarvan de *entrée* gemeenlijk een thaler bedraagt. De grootste vermakelijkheid van Ems zijn deszelfs schoone wandelingen en verrukkelijke ligging. Allerlei geld is er gangbaar; doch het minst treft men er de landsmunt, Nassausche guldens aan; het gebruikelijkst en voordeeligst zijn er de Pruisische thalers, die tegen 1 gulden 48 kreuzers worden berekend; terwijl men er het 5 franken-stuk tegen 2 gulden 24 kreuzer en het Hollandsch 10 gulden-stuk tegen 5 thaler 17 silbergrosschen ontvangt.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

De Arnhemsche Liedertafel *Euterpe* heeft met bevreemding in uwe Courant van heden gezien, dat zij niet is opgenomen, onder het getal dergene, die bij het aanstaande Zangers-feest te *Cleef* zullen medewerken. Zij schrijft dit alleen toe aan vergissing, daar zij reeds in het laatst der vorige maand, aan het comité in Cleef heeft berigt, dat nagenoeg dertig van hare leden stellig aan het feest zullen deel nemen. — Zij verzoekt UEd. dit berigt in het eerstvolgend nommer van de *Arnhemsche Courant*, op te nemen.

Arnhem, 17 juli 1840.

Stedelijke Publicatien.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der stad *Arnhem*, gezien art. 10 in verband met art. 119 der wet van den 4den juli 1850 (*Staatsblad* no. 37), regelende het kiesregt en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, mitsgaders den rooster hunner aftreding;

Brengen ter kennis van de inwoners dezer gemeente, dat de lijsten, aanwijzende de personen die tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer en van de Provinciale Staten bevoegd zijn, op heden den 15den dezer zijn vastgesteld, op denzelfden dag aan het Raadhuis aangeplakt, en tot den 30sten juli aanstaande op de stads secretarie, voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd, dagelijks, uitgenomen de zondagen, van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Burgemeester en Wethouderen vertrouwen, dat van de aangebodene gelegenheid een vlijtig gebruik zal worden gemaakt door allen, die prijs stellen op de uitoefening hunner staatsburgerlijke regten, ten einde met hunne medewerking tot de meest mogelijke volledigheid en naauwkeurigheid der lijsten te kunnen geraken.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse alhier gebruikelijk.

Arnhem, den 15den juli 1850.

POLITIE.

Te Apeldoorn is den 14den dezer ontvreemd een gouden repetitie horologie met gewerkte, doch eenigsints gesleten kas, rondom geribdt, porseleinen wijzerplaat, daaraan een gouden glad-geschakelde ketting, met gouden ton, waardoor dezelve loopt, boven en onder een gouden sluitring en een cachet met carnolijnen steen *à jour*, rondom de steen geribd, het-oogje van het cachet met eene stalen bus.

Op de teregtbrenging is eene genereuse belooning en *f* 25,— voor den aanwijzer uitgeloofd.

Waterhoogte te Arnhem.

17 juli 2 El 2 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.